N°. 193. 1832.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Dingsdag den 14 Augustus.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 13den Augustus.

Gisteren is in het naburig legerkamp bij Rijen, voor de thans daar gelegerde troepen der tweede divisie, op eene godsdienstige wijze de plegtige gedachtenis gevierd van de een jaar te voren bij Leuven luisterrijk behaalde overwinning, welke godsdienstige gedachtenisviering door Z. K. H. den Opperbevelhebber des legers, de bevelvoerende generaals en verdere officieren der divisie werden bijgewoond. Daarna hebben de troepen groote parade gehouden en voor Z. K. H. den Prins Veldmaarschalk gedefileerd. Na den afloop dezer militaire plegtigheid had er in de tent des Veldmaarschalks, ter gelegenheid van gemelde verjaring, een groot dejeuner plaats, waarop, door Z. K. H., al de tegenwoordige generaals en verdere hoofdofficieren genoodigd waren, en waar, te midden van het vrolijk feest, in het bijzijn van den beminden Vorst en den doorluchtigen Veldheer, die zoo vermogend daartoe hadden bijgedragen, met geestdrift aan den roem, door de Nederlandsche wapenen in het verleden jaar behaald, gedacht werd.

— Op den 8sten dezer, de verjaardag van de verovering van Hasselt, heeft de Prins Veldmaarschalk aan den luitenant-generaal *Meyer*, kommandant der derde divisie, welke genoemde stad bezette en de Belgen op de vlugt joeg, eenen prachtigen eeresabel, vergezeld van eenen zeer vleijenden brief ten geschenke gezonden; op welken sabel, aan de eene zijde gegraveerd zijn de woorden: *Tot aandenken van Leuven en Hasselt*, en aan de keerzijde: *Van wege den Prins van Oranje, Opperbevelhebber van het Leger.* Den volgenden dag is daarvan plegtig aan de genoemde divisie kennis gegeven, hetwelk door haar met gejuich werd vernomen.

— Z. Exc. de luitenant-generaal baron *van Geen* heeft, bij het verlaten van het kamp door de troepen der 1ste divisie, de volgende dagorder aan dezelve uitgevaardigd:

DAGORDER

VOOR DE 1ste DIVISIE INFANTERIE.

Bij het vertrek der Divisie, op den 10den en 11den dezer, naar de aan haar aangewezene kantonnementen, geef ik bij deze mijne innige tevredenheid te kennen over het onberispelijk gedrag en de orde, welke de troepen gedurende het verblijf in het kamp gehouden hebben.

Aan de heeren brigade-generaals, hoofd- en verdere officieren, betuig ik mijne erkentenis voor den ijver aan den dag gelegd, waarmede alle beschikkingen en bevelen zijn uitgevoerd geworden.

Het strekt mij bijzonder tot genoegen aan de korpsen de verzekering te kunnen geven, dat Zijne Koninklijke Hoogheid de Veldmaarschalk, opperbevelhebber van het leger, ten hoogste voldaan is over de gehoudene krijgstucht en vorderingen in den wapenhandel gemaakt.

Ik verzoek de heeren korps-kommandanten in de oefeningen zooveel mogelijk voort te gaan, waarbij herhaalde militaire wandelingen als zeer doelmatig moeten beschouwd worden.

Deze Dagorder zal aan de manschappen voorgelezen worden.

Kamp bij Reijen, *den* 9den *Augustus* 1832.

De Luitenant Generaal, kommanderende de 1ste divisie infanterie,

VAN GEEN.

— H. D. H. de hertogin *van Saxen-Weimar* is gisteren avond alhier aangekomen en aan het hotel *den gouden Leeuw* afgestapt. H. D. H. zal, naar men verneemt gedurende een dag of acht hier verblijven.

— Te Galder zijn in den afgeloopen nacht aangekomen twee belgische deserteurs, behoorende tot het 5e regement van linie, liggende te Antwerpen in garnizoen; dezelven zijn naar Groot-Zundert overgebragt ten einde aldaar quarantaine te houden.

— In plaats van den overleden militairen intendant *de Gaasenbroot*, die alhier met dezelfde administrative werkzaamheden voor de provincien Noord-Braband en Zeeland belast was, als opgedragen waren aan den militairen intendant *Rotsar* (bij dagorder voor het mobiele leger, no. 12 van 2 november 1830), is de militaire intendant *van Wyck* belast geworden met de voorziening in alle dergelijke aangelegenheden der korpsen en officieren zonder troepen.

— In den laten avond is te Nijmegen per stoomboot *de Nederlander*, aangekomen Z. K. H. de hertog *van Cambridge*, zoon van Z. K. H. den onderkoning van Hanover, die kort daarop de reis naar Rotterdam heeft voortgezet.

— Men schrijft uit Vlissingen van den 9e: » Heden kwam alhier aan, tot versterking van het garnizoen, eene compagnie artilleristen, gekommandeerd door den kapitein *van Spyker*, komende van de Willemstad.

» Het fort *de Ruyter*, buiten Vlissingen, wordt, even als het fort *de Nolle*, in eenen geduchten staat van verdediging gesteld.

» Men spreekt hier van eene talrijke versterking van ons garnizoen.

» De gezondheidstoestand in het 4de en 5de district, zoowel als in deze vesting, blijft wenschelijk."

— In een berigt uit Maastricht, van den 10den dezer, wordt ons het volgende gemeld, omtrent het terugtrekken der belgische troepen van voor Maastricht, geheel anders luidende dan het deswegens van der Belgen zijde vermelde:

» Het belgisch dagblad *l'Emancipation* is, wederom als gewoonlijk met leugentaal voor den dag gekomen, in zijn verhaal van eene geslotene overeenkomst met den belgischen generaal *Magnan*, zie hier zaak: De opperbevelhebber dezer vesting heeft het voorstel van dien generaal opzigtelijk de limieten verworpen. Twee dagen later zond hij een zijner adjudanten bij den voornoemden generaal *Magnan*, met de nadrukkelijke waarschuwing, dat wanneer de gemeenten Heer en Scharn niet dadelijk wierden ontruimd, hij dezelve met geweld in bezit zou nemen. Beide gemeenten zijn ten gevolge dezer bedreiging, en niet krachtens eene geslotene overeenkomst, door de belgische troepen verlaten, met vrijlating evenwel van de onverhinderde passage voor ordonnancen en alleen reizende militairen."

— De berigten omtrent den staat der ziekte heden alhier bekend geworden, houden in:

Te Rotterdam den 11den bijgekomen 21, hersteld 10, overleden 6; blijven in behandeling 206. Sedert 22 Julij, 578 zieken, 169 hersteld, 203 overleden, in behandeling 206.

Te Gouda, den 8, 2 nieuwe zieken; blijven onder behandeling 4.

Te Dordrecht, alwaar de ziekte thans ook uitgebroken is, den 9 dezer, 2 zieken, 1 overleden, 0 hersteld, blijft 1 in behandeling.

Te Schiedam, den 7, 1 persoon ziek geworden.

Te Haarlem is den 9 een knecht van een schip dat uit Kampen kwam, aangetast en naar het aldaar reeds opgerigte hospitaal vervoerd.

Te Ophemert, in Gelderland, zijn den 4 dezer, aangetast 4 personen, overleden 3, blijft in behandeling 1.

Te Scheveningen zijn den 10 bijgekomen 9 zieken, overleden 5, hersteld 5, blijven in behandeling 44 zieken. Den 11 bijgekomen 9 zieken, gestorven 5, hersteld 4, blijven in behandeling 44 zieken. Sedert 25 Junij, 579 zieken, 297 hersteld, 240 overleden.

Te 's Gravenhage zijn den 10 bijgekomen 12 zieken, overleden 6 personen, hersteld 3, blijven in behandeling 47, den 11 bijgekomen 18, overleden 9 en hersteld 9, blijven in behandeling 47. Sedert 13 Julij, 213 zieken, 65 hersteld, 101 overleden.

Te Kampen van 4 tot 8 Augustus bijgekomen bij de 6 in behandeling geblevenen 14, hersteld 3, overleden 10; blijven in behandeling 7. Sedert 30 Julij, 31 zieken, 8 hersteld, 16 overleden.

BELGIE.

BRUSSEL, den 12den Augustus.

Eergisteren avond is een courrier van Compiegne aan het bureau van buitenlandsche zaken aangekomen. Hij had Compiegne des nachts verlaten en was overbrenger van de tijding der huwelijksviering van onzen koning met de dochter van koning *Lodewijk Philips*. Naar men verneemt zullen de beide vorstelijke personen maandag morgen, den 13den, Compiegne verlaten, dienzelfden nacht te Kamerrijk verblijven, in den namiddag van den 14den te Doornik en den 15den des avonds te Laeken aankomen. De dag hunner intrede te Brussel zal nader worden aangekondigd.

— *L'Emancipation* verheugt zich bijzonder over het nu voltrokken huwelijk en wijdt een uitvoerig artikel aan het betoog van het geluk, dat voor Belgie uit deze vereeniging volgen moet. Al bestond ook het 65ste protocol, waaraan hij zegt te twijfelen, zoo meent hij evenwel, dat de smart over de nieuwe bepalingen, die de conferentie ons mogt willen opleggen, opgewogen zoude worden door den band die thans tusschen twee dynastien gesloten was, welke reeds uit het beginsel, waaruit beide hun oorsprong namen

tot elkander gebragt werden. Het huwelijk van *Leopold* is, naar zijne meening, de bevestiging van den belgischen troon. Door deze gebeurtenis kon en moest men voortaan zonder vrees weerstand bieden aan alle nieuwe vorderingen, en zoo men al, in de moeijelijke worsteling van diplomatische aanslagen, onophoudelijk voor onze tegenstanders gezwicht had uit gebrek aan genoegzamen steun, moest men nu, den steun gevonden hebbende, des te meer terug vorderen. Belgie had voor zich de kracht en de rede, enz.

— *L'Union* behelsde gisteren het volgende:

» Zoo wij wel onderrigt zijn heeft het gouvernement gisteren morgen het ontwerp-tractaat ontvangen, waarover de engelsche dagbladen ons sedert eenige dagen onderhouden. Het is geen protocol, maar de conferentie heeft gesteld of liever de *minuut* opgemaakt, om ons van hare diplomatische uitdrukking te bedienen, van het met zoo veel moeite uitgewerkt ontwerp-tractaat, en heeft het aan het belgisch en hollandsch gouvernement overgezonden, hun afvragende: *of het belgisch (hollandsch) gouvernement het tractaat van 4 julij zou aannemen, ingeval het hollandsch (belgisch) gouvernement het insgelijks zou aannemen.*

» Wij meenen te weten, dat het belgisch bewind besloten is om het nieuw ontwerp-tractaat terstond af te wijzen. Het herinnert aan de conferentie, die thans getroffen schijnt over de concessien welke de Koning van Holland doet, dat alle onze concessien tijdens de aanneming der 24 artikelen gedaan zijn, dat de maat er van vol is, en er van ons niets meer te hopen overblijft. Bij dit besluit onveranderlijk vast blijvende, kan het ministerie van den steun der kamers en van de natie verzekerd wezen."

— Het *Memorial* houdt het volgende:

» Verscheiden dagbladen hebben de verschijning van een 70ste protocol, betrekkelijk de geheele ontruiming van Luxemburg aangekondigd. Wij geloven dat dit protocol evenmin als het 69ste bestaat; zoo wij de gisteren ontvangen brieven gelooven kunnen, zou er geene acte bepaald noch geteekend zijn, maar slechts voorstellen van sommige leden der conferentie afkomstig, en bestemd om officieus te worden aangeboden. Hoe het zij, wij houden vol, om voor geene discussie vatbaar te achten alle voorstellen, onder welke vorm ook, officieus of officieel, vóór de ontruiming van het grondgebied, aangeboden.

» Uit dit alles volgt niets anders dan hetgeen wij reeds gezegd hebben: de pogingen der conferentie om zonder bloedstorting er een eind aan te maken, en het ontbreken van elke beslissing. Het voordeel zal aan diegenen blijven, die het regt met vastheid ten uitvoer zullen te zetten."

— In een artikel over den tegenwoordigen staat onzer aangelegenheden, zegt de *Courrier* dat een brief uit Londen hem het berigt had overgebragt, dat *Leopold* geweigerd had het jongst tractaat aan te nemen, en welligt den heer *van de Weijer* naar Londen terug te zenden; gemelde brief had er echter bijgevoegd, dat deze eerste weigering van *Leopold* te Londen niet als zeer ernstig en zeker niet als onherroepelijk beschouwd werd.

— In hetzelfde artikel heeft de *Courrier* ook eenige berigten uit Antwerpen, den tegenwoordigen toestand afschilderende, waarin die stad sedert de laatste besluiten der conferentie verkeert. Men ducht aldaar, schrijft men daarin, de gevolgen der Compiegnesche reis. Volgens de beloften die de koning ons zoo dikwijls gedaan heeft, hadden wij redenen te gelooven dat hij persoonlijk niet van gevoelen zou zijn, of officieel, maar wat vermogen op de lange baan de regering, ... zelfs de bedreigingen der diplomatie niet. Met zekeren schrik brengt men zich zijne woorden te binnen aan de deputatie van het stedelijk bestuur, die onlangs naar Brussel gegaan was, uitgesproken: gij zendt mij eene nota en ziet wat gij kunt doen. Dit schijnt het denkbeeld dat men concessien moet doen in zich te besluiten, en van concessien op de Schelde-vaart tot aan zee kunnen wij geen enkele toestaan enz.

— Volgens den *Belge* zou het doel der komst in Belgie van den hertog van *Saxen-Coburg*, broeder des konings, geweest zijn, dezen kennis van de welwillendheid der Noordsche mogendheden te verzekeren, mits hij zich overeenkomstig hunne inzigten tot handhaving van de rust in Europa gedroeg. De hertog zou onzen koning, uit naam van vorst *Metternich*, hebben voorgesteld, zoo veel mogelijk den revolutionairen geest in zijn rijk tegen te gaan, het leger derwijze te hervormen dat het met dat der duitsche bondsvergadering zou kunnen zamenwerken, maatregelen te nemen om de ...... drukpers tot zwijgen te brengen, de overeenstemming met Frankrijk te ...... uit te dooren, opdat wij, in gevel van oorlog, diens partij niet zouden kiezen, en eindelijk te gehoorzamen aan de besluiten der conferentie, enz. enz. — De *Courrier* laat niet na dit artikel over te nemen en er zijn zegel aan te hechten ...... daarbij tevens herinnerende aan hun luid ...... ter gelegenheid dat de hertog zich alhier ...... loge van den schouwburg te Brussel vertoonde.

— Zoo wij zekere geruchten moeten gelooven zouden eenige personen, welke de revolutie eene groote rol heeft doen spelen, in ongenade zijn gevallen; men noemt onder anderen de heeren *Lebeau*, *Devaux* en *Rogier*. (*Belge*.)

— Men zegt dat de generaal *Goblet* bestemd is om, als gezant naar Berlijn te gaan, wanneer zijne zending te Londen zal geëindigd zijn.

— Men gelooft dat de fransche generaal, van wien *l'Emancipation* voor een paar dagen sprak dat een bevel in ons leger zou bekomen, de divisie-generaal *Hurel* is, welke zich sedert een paar dagen in Brussel bevindt. Men meent dat hij welligt het bevel zal aanvaarden over de divisie van den generaal *Niellon*, die bepaaldelijk ter zijde schijnt geschoven.

— De generaal *Desprez* is gisteren van eene groote inspectie langs de grenzen teruggekomen.

— De kolonel *Brixhe*, kommandant der gendarmerie, is, op zijn verzoek met den rang van brigade-generaal op disponibiliteit gesteld. De luit.-kolonel *Dupré* is in zijne plaats benoemd.

ANTWERPEN, den 12den Augustus.

De stedelijke raad heeft zich laatstleden donderdag vereenigd om te beraadslagen over eene nota die aan den koning zal geadresseerd worden, om hem de gevolgen te kennen te geven en aan te toonen, welke voor Belgie de aanneming zou hebben van elke bepaling buiten die, welke door de 24 artikelen van 15 november ons opgelegd zijn.

Zoo men het zeggen kan gelooven, zou deze, met eenparige stemmen aangenomen nota in zeer krachtige en te gelijk eerbiedige bewoordingen vervat zijn. Zij ontveinst koning *Leopold* het gevaar niet, waarmede zijn troon en het bestaan niet minder dan de onafhankelijkheid van het land door de protocollen no. 67 en 69, bedreigd worden; en doet hem te gelijkertijd de volstrekte noodzakelijkheid gevoelen, dezelve niet aan te nemen.

De stad Antwerpen heeft te dezer gelegenheid zich gedragen zoo als zij moest. De koning en het gouvernement kunnen derhalve geene onwetendheid voorwenden; ongelukkig hen, wanneer zij de natie tot wanhoop brengen door de onderteekening van vernederende en schandelijke tractaten. (*Jl. du Com.*)

FRANKRIJK.

PARIJS, den 10den Augustus.

De laatst aangekondigde leening van 150 millioenen franken is gisteren door den minister van finantien aan de eenige inschrijvers, de heeren *Rothschild*, *Duvilliers*, *Hottinguer* en consorten tegen ...... toegewezen. De oppositie-bladen zijn algemeen van gevoelen, dat men, hetzij door vrijwillige inschrijving, hetzij door eenig ander middel, meer voordeelige voorwaarden zoude hebben kunnen bedingen, en het is inderdaad opmerkelijk, dat weinige uren later de aandeelen in deze leening tot boven pari, zelfs tot 100 fr. 45 cent. zijn verhandeld.

— De minister van oorlog heeft het noodzakelijk geoordeeld, om eene geregelde gemeenschap tusschen Marseille en Algiers, en op de Afrikaansche kust tusschen Bona en Oran daar te stellen, en zijn tot dat einde de groote kooplieden uitgenoodigd, om op beide deze linien eene dienst van stoomschepen te organiseren, waartoe het departement van oorlog jaarlijks eenige ondersteuning zoude geven. De aanbesteding dezer onderneming zal op den 15den September aanstaande te Marseille voor den tijd van twaalf jaren plaats hebben. (*Moniteur.*)

— De heer *Berryer* is door de raadkamer der regtbank van eersten aanleg te Nantes, naar de kamer van beschuldiging van het hof van Rennes verwezen, als verdacht, van eene zamenzwering tegen de inwendige rust van den staat te hebben gesmeed, immers van verstandhouding met de hoofden der opstandelingen.

— De dagbladen uit het Westen melden dat de hertogin *van Berrij*, door het hof van Poitiers, bij verstek, insgelijks naar het hof van assises is verwezen.

— De advokaten bij het koninklijk geregtshof alhier hebben gisteren den heer *Parquin* tot deken hunner orde benoemd. De heer *Manguin* die in het vorige jaar deze waardigheid bekleedde, heeft thans van de 196 stemmen, niet meer dan een twintigtal in zijn voordeel vereenigd gezien.

— Ter gelegenheid van het huwelijk van vorst *Leopold* met de dochter des Konings, heeft deze aan zestien jonge paren een huwelijksgoed van 2000 franken elk doen uitreiken. De huwelijksche voorwaarden zijn gisteren in het bijzijn van den prefect der Seine geteekend.

Een eskadron van de nationale garde te paard der hoofdstad, is het koninklijk gezin naar Compiegne gevolgd, om aldaar de dienst in het kasteel te verrigten. De liberale bladen merken daarbij aan, dat zoodanige verplaatsing volgens de wet op de organisatie der burgergarde, niet anders dan ten gevolge eener koninklijke ordonnantie mogt plaats hebben.

— Volgens den *Courrier* zal de heer *van de Weijer* dadelijk na de voltrekking van het hooge huwelijk, van Compiegne naar Londen vertrekken, waarschijnlijk om aan de conferentie het antwoord mede te deelen op de laatste voorstellen van Harentwege ontvangen, welk antwoord tusschen de beide vorsten zoude zijn overeengekomen.

— Volgens den *Constitutionnel*, zoude men alhier door particuliere berigten ten stelligste vernomen hebben, dat een gezant van het hof van Pruissen, naar Brussel was vertrokken.

— Men heeft de officiele tijding ontvangen dat de cholera ook te Bordeaux is uitgebroken. In de hoofdstad is deze ziekte wederom tot staan gebragt; het aantal der overledenen bedroeg in de laatste vier en twintig uren, 26. Ook in de overige departementen neemt derzelver hevigheid merkelijk af.

— Gisteren (9 augustus) waren de 5 pCt. genoteerd 98,70 kont., 98,75 op tijd; de 3 pCt. 68,90 kont., op tijd 69,10; Napol. niet genoteerd; Sp. perp. 57.

COMPIEGNE, den 9den Augustus.

Het hooge huwelijk tusschen vorst *Leopold* en prinses *Louise van Orleans* is dezen avond ten tien uren voltrokken. De baron *Pasquier* heeft als president van de kamer der pairs de functien van ambtenaar van den burgerlijken stand waargenomen. De huwelijks-acte is, behalve door het koninklijk gezin, door den hertog *van Choiseul*, den markies *de Barbé Marbois*, den hertog *van Bassano*, den graaf *Portalis*, den maarschalk *Gerard*, de heeren *Dupin*, *Delessert*, *Beranger*; en van de belgische zijde door de graven *van Mérode* en *Merschot* onderteekend. De bisschop van Meaux heeft vervolgens in de koninklijke kapel het huwelijk ingezegend, en is deze plegtigheid later door eenen lutherschen geestelijken herhaald. De onderscheiden appartementen, waar het een en ander heeft plaats gehad, zijn voor het publiek opengesteld, terwijl het koninklijk gezin zich dadelijk na den afloop der plegtigheid heeft afgezonderd.

Morgen zal er in het bosch van Compiegne een gastmaal van 400 couverts door de stad gegeven worden, hetwelk de beide koningen waarschijnlijk met hunne tegenwoordigheid zullen vereeren. De stad heeft daarenboven aan drie jonge paren eene bruidschat toegelegd, welk voorbeeld morgen door de jonge koningin zal herhaald worden.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 10den Augustus.

Onder de velerhande beschuldigingen welke door de zoogenaamde vrijzinnige dagbladen, tegen het russisch bestuur worden ingebragt, is er geene die meer weerklank heeft gevonden, dan die, welke den maatregel betreft, waardoor een aantal kinderen, vooral van het mannelijk geslacht, uit Polen, naar Rusland zouden worden vervoerd. Om dezen maatregel intusschen in een geheel ander daglicht te plaatsen, is niet anders noodig, dan de volgende authentieke besluiten, welke daarop betrekking hebben, met een onpartijdig oog te beschouwen. De bepalingen van het bestuur luiden aldus:

1. De minderjarige kinderen van beiderlei geslacht en van zoodanige militairen der voormalige poolsche armee, die niet in staat zijn hen te onderhouden, zullen *op verzoek van ouders of voogden*; de meisjes tot den ouderdom van 15 jaren, de jongens tot dien van vijf jaren op kosten der regering in het opvoedings gesticht te Warschau, *aan het kindeke Jezus* opgenomen en verzorgd worden.

2. Wanneer de jongelingen, waarvan de regering de verpligting heeft op zich genomen, den ouderdom van 12 jaren bereikt hebben, zullen zij bij de bataillons der militaire volkplantingen worden ingedeeld; de meisjes daarentegen, het noodig onderwijs in vrouwelijke arbeid genoten hebbende, zullen in burgerdienst geplaatst worden.

3. De weezen van het mannelijk geslacht, welke reeds meer dan vijf jaren oud zijn, kunnen op het deswegens door hunne moeder af hunne tegenwoordige verzorgers *gedaan verzoek* aan de militaire bevelhebbers der waiwodschappen worden overgegeven, om dezelve met geheel verlatene kinderen voor de militaire kolonien te Minsk te doen opzenden.

— Bij kabinetsorde van den 27sten der vorige maand is door Z. M. den koning van Pruissen aan de bevoegde autoriteiten te kennen gegeven, dat de werkzaamheden van het algemeen gouvernement der provincien Westphalen en den Neder-Rijn zullen geschorst blijven, en dat de ambtenaren, daarbij voorloopig aangesteld, tot hunne vorige betrekkingen zullen terugkeeren. Men vindt vrij algemeen hierin een vernieuwd bewijs dat de rust dezer provincien, hoezeer het niet aan oorlogzuchtige geruchten ontbreekt, niet zal gestoord worden.

Het badensch gouvernement heeft zich geheel met de verpleging belast der poolsche uitgewekenen, welke zich door het Groot hertogdom naar Frankrijk zouden begeven. Dien ten gevolge is het Polen-komité te Karlsruhe ontbonden.

— Volgens schrijven van Ancona van den 29sten Julij, bleef aldaar alles rustig. Op ernstig verzoek van het Pauselijk bestuur waren de revolutie-dagen door de fransche bezetting niet openlijk gevierd. De oorlogsschepen ter rede liggende hadden echter den 29sten drie salvo's, uit het geschut gelost, en de generaal had denzelfden dag een middagmaal gegeven, waartoe niet anders dan zijne onderhebbende officieren waren genoodigd. Voorts werden er nu en dan nog eenige personen gearresteerd, alle echter onder verdenking van deze of gene misdaad te hebben gepleegd, terwijl de overige uitgewekenen van fransche paspoorten voorzien zijnde de stad reeds hadden verlaten. De generaal *Cubières* had een paar dagen vroeger, een bezoek bij den kardinaal *Albani*, te Sinigaglia afgelegd, en was op het vriendelijkst door dezen ontvangen.

— Uit Romagna verneemt men dat de oostenrijksche troepen van linie, en onder deze het regiment Giulai, hetwelk gedurende zes maanden te Bologna in bezetting lag, naar de legerplaats van Montechasi in Lombardije terug trokken en meest alle door landweer werden vervangen.

WETENSCHAPPELIJKE BERIGTEN.

VUUR-WERKTUIGEN.

In Engeland heeft men onlangs van eene uitvinding de proef genomen welke de zoo hoogst gewigtige uitvindingen der stoomwerktuigen belooft verre achter zich te laten. Een inwoner van Londen, *Brown* genaamd, is het gelukt, na acht jaren beproevingen, om zich van het waterstof-gas in plaats van de stoom, als beweegkracht (moteur) te bedienen. Zijn toestel bestaat uit een cilinder, waarin de waterstof-gas gebragt wordt, die eenen zuiger opvoert en de beweging aan eene spil (manivelle) geeft. Wanneer de zuiger, op het einde van deszelfs loop komt, ontvlamt het gas zich op dezelfde wijze als de stoom in onze tegenwoordige werktuigen zich verdikt, en veroorzaakt eene luchtledigte; de zuiger valt daarop door de buitenlicht gedreven onmiddellijk neder, en verheft zich weder door eenen nieuwen stroom waterstof-gas, waardoor de opgaande en nederdalende beweging van den zuiger even als in onze stoomwerktuigen verkregen wordt. Wij vernemen dat eene, te Croydon bij Londen bewerkstelligde proefneming met een zoodanig werktuig volkomen gelukt is.

STERREKUNDE DER CHINEZEN.

Van al de volken der aarde zijn de aanteekeningen der Chinezen, over de oudste sterrekundige waarnemingen de gewigtigste. De eerste verduisteringen waarvan zij spreken, waren niet dan voor hunne tijdrekeningen in gebruik; maar zij bewijzen tevens, dat ten tijde van *Yaou*, meer dan tweeduizend jaren voor onze tijdrekening, de sterrekunde in China beoefend werd, en tot grondslag voor hunne openbare plegtigheden diende. De almanak en de aankondigingen waren bijzondere gewigtige onderwerpen, tot welks einde zij eene regtbank van wiskunstenaars hadden ingesteld. Deze waren insgelijks belast, om de schaduw der naald van den zonnewijzer, bij gelegenheden der zonnestanden of de voorbijgangen van sterren, over den meridiaan waar te nemen; zij maten den tijd door middel van *clypsèdres*, en bepaalden de stelling der maan, ten opzigte der sterren, in de verduisteringen, waardoor zij insgelijks den stand der zon ten opzigte der sterren en de zonnestanden vonden. Zij hadden zelfs werktuigen uitgevonden, waardoor zij afstanden der sterren konden meten (?)

Door deze middelen hadden de Chinezen gevonden, dat de duur van het zonnejaar, ¼ van een dag de 365 dagen overtrof. Door vele andere opmerkingen hebben zij zich als goede sterrekundigen doen kennen. Ook niet alleen in deze wetenschap, maar in vele andere, zijn zij de meest bekende volken vooruit geweest, en grooter ontdekkingen zoude men doen, wanneer zij de studie hunner zeden, gewoonten, kunsten en wetenschappen en vooral hunner oudheden aan den vreemdeling toelieten.

Asiatic Journal.

MIJNE HERINNERINGEN.

In Parijs heeft men, in de warme dagen van Julij des voorleden jaars, alle oude boomen geveld. De vrijheidsboom zal in het vervolg schaduw geven, zeiden zij. De boom is nog niet gewassen, en het ontbreekt in de maand Junij van dit jaar reeds aan schaduw!

In Brussel heeft men ook eenmaal de boomen geveld, op den Omgangswal, en waar in hoeken en gaten een oude eerwaardige kastanje-boom stond. Men zeide dat het daardoor lichter in Brussel zoude worden. Tot nog toe is Brussel er niet door verlicht geworden!

De Spanjaarden hebben op hunne velden en in de straten der steden alle boomen geveld. Als redenen daartoe geven zij op: » In de boomen nestelden de vogelen, deze nu eten de vruchten van het veld. De boomen voeden en kweeken de vogels -- dus weg met de boomen!" Nu zingen er geene vogelen in Spanje meer en geene boomen geven den wandelaar schaduw, en Spanje is -- Spanje. Er is geen schaduw waaronder een jonge boom wassen kan. Over lange jaren niet, niet de boom der vrijheid, niet die der geregtigheid, niet die der kunst noch der wetenscap!

De Hollanders zijn slimmer. Zeer goed weten zij wat vrijheid is, en het licht kan zoo veel op hunne groene velden schijnen als het wil, altijd is het welkom; doch hunne oude boomen vellen zij daarom niet neder. In elk dorp, in elke stad, staan zij somtijds voor ieder huis, en liever rukken zij hunne oude huizen neder, dan dat zij de boomen zouden vellen onder wiens schaduw hunne grootouders als kinderen gespeeld, waaronder de bruidstogt hunner vaders gegaan is. Hunne vrijheid *bestaat* altijd, zonder dat zij noodig hebben eenen outbladerden boom in losse aarde te steken, en er eene roode muts op te zetten. Zelfs wanneer de vijand in hun land komt, vellen zij ze niet om er verhakkingen van te maken, want deze trekt wel af wanneer zij hunne sluizen openzetten!

Mij dunkt ieder kind moest eerbied voor eenen ouden boom gevoelen. -- Doch de Politie noch de liberalen gevoelen niet als de kinderen.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

	ZATURDAG, 11 Augustus 1832.	gebl
NEDERLANDEN, Werkelijke schuld, $2\frac{1}{2}$ pCt.	f 44 à $44\frac{1}{2}$	$44\frac{1}{4}$
Uitgestelde schuld.	- $\frac{15}{16}$ à $1\frac{1}{16}$	1
Kansbiljetten.	- $17\frac{1}{4}$ à $17\frac{3}{4}$	$17\frac{1}{2}$
Amortisatie Syndicaat, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- $73\frac{3}{4}$ à $74\frac{1}{4}$	$73\frac{7}{8}$
Idem idem., $3\frac{1}{2}$ pCt.	- à	
Oorlogs-lasten 1830 à 5 pCt.	- $91\frac{1}{2}$ à 92	$91\frac{5}{8}$
Vrijw. geldl. 1831 à 6 pCt.	- $96\frac{3}{4}$ à 97	$96\frac{7}{8}$
Nieuwe idem. 1832 à 5 pCt.	- 83 à $83\frac{3}{4}$	$83\frac{3}{8}$
Schatkistbiljetten, 6 pCt.	- $99\frac{1}{4}$ à $99\frac{3}{4}$	$99\frac{5}{8}$
Handel-Maatschappij, $4\frac{1}{2}$ pCt.	- à	
FRANKRIJK, inschr. op 't Grootboek 3 pCt.	- $69\frac{1}{2}$ à $69\frac{3}{4}$	$69\frac{5}{8}$
RUSLAND, Bij *Hope en Comp.*, 5 pCt.	- $95\frac{3}{4}$ à $96\frac{1}{4}$	96
Bij dezelfde $18\frac{28}{29}$, 5 pCt.	- $97\frac{1}{4}$ à $97\frac{3}{4}$	$97\frac{5}{8}$
SPANJE, Certific. Amst., 5 pCt.	- $50\frac{3}{4}$ à $51\frac{1}{4}$	51
Dezelfde 3 pCt.	- $29\frac{1}{2}$ à 30	$29\frac{13}{16}$
Uitgestelde schuld.	- $6\frac{3}{4}$ à $7\frac{1}{4}$	7

* * * Heden overleed, in den ouderdom van ruim 72 jaren, de Wel Edel Geboren Heer JOHANNIS SIMON HALLINGIUS, ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, Burgemeester der stad Oosterhout, Houtvester en Houtvester in het eerste jagt-distrikt der provincie Noord-Braband.

Oosterhout den 8 *Augustus* 1832.

* * * De Stedelijke Kommissie van Geneeskundig Toevoorzigt der stad *Breda*, vernomen hebbende, dat verscheidene inwoners binnen deze stad zich hebben voorzien van een aantal geneesmiddelen, om, wanneer zich de *cholera morbus* onverhoopt in hunne huisgezinnen mogt openbaren, daarvan, in afwachting van geneeskundige hulp, dadelijk op eigen gezag, gebruik te maken; acht het haren pligt hare stedgenooten tegen sommige dier *inwendige* middelen te moeten waarschuwen, waaronder *campher* en *opium* voorkomen, daar deze onder de hevig werkende geneesmiddelen behooren, en de tijd en wijze van derzelver toediening, (zullen zij niet schadelijk werken) van omstandigheden afhangen, welke alleenlijk door geneeskundigen kunnen beoordeeld worden.

Breda den 13 *Augustus* 1832.

De Kommissie voornoemd,
J. F. VAN MENS, Pr.
Ter ordonnantie van dezelve,
P. VAN WALRÉ,
Secretaris.

FABRIJK VAN STOOM- EN ANDERE WERKTUIGEN TE AMSTERDAM.

De ondergeteekende Bestuurders van opgenoemde FABRIJK, achten het zich tot aangenamen pligt hunne landgenooten, en bijzonder de bij onze *West-Indische Kolonien* belanghebbende, ter kennis te brengen, dat zij door de volmaking der bij hen voor de vervaardiging van *West-Indische Suiker-Molens* met *Stoom-Machines*, zoo van hooge als lage drukking, bestaande inrigtingen, zich in staat vinden gesteld, deze zoogenoemde *Fabrijk Werktuigen* waarvan reeds onderscheidene van hun naar *Suriname* verzonden, en aldaar het beste gevolg werkzaam zijn, tot *gelijke prijzen* als in vreemde landen te fabriceeren, dat zij alleen in hun voordeel rekenen, de transportkosten dezer Machines van Engeland naar de Nederlanden; doch geenszins de *bestaande regten*, waarvan de voldoening alzoo bij het uitvoeren der beide in het Vaderland geheel wordt uitgewonnen, dat behalven dit voordeel, hun Etablissement nog een veel belangrijker aanbiedt, namelijk de vestiging en behoeve van hetzelve te *Suriname*, van den heer WILLIAM INGLESON, werktuigkundige en gewezen opziger in hunnen dienst; welke kort na het uitbreken der onlusten in Belgie heeft plaats gehad, en waardoor niet alleen de onkosten van het stellen der werktuigen in de kolonie aanmerkelijk bezuinigd, maar ook een behoorlijk toezigt over het in orde houden derzelven verzekerd wordt.

Amsterdam, den 8sten Augustus 1832.

PAUL VAN VLISSINGEN & DUDOK VAN HEEL.

UIT DE HAND TE HUUR.

Voor drie of zes jaren om tegen half Maart aanstaande te aanvaarden, de HOEVE *LAANZIGT* gelegen in de Heistraat onder *Teteringen* bij *Breda*, met circa 30 Bunders ZAAI- en WEILANDEN, thans nog in huur en bewoond bij JOHANNIS VERDAASDONK.

Te bevragen bij den Notaris P. VAN GINNEKEN te *Teteringen.*

VOOR DEGENEN DIE NAAR DE OOST-INDIEN WILLEN.

De REIS van ONDER-OFFICIEREN en SOLDATEN naar de *OOST-INDIEN* en hunne dienstbetrekkingen op *Java*, benevens eene SCHETS van al hetgeen waarmede de Soldaten staan aldaar in betrekking staat, gevolgd door eenige WENKEN, voor naar de *Indien* vertrekkende OFFICIEREN, door N. W. SCHMAL prijs f 1,40.

Dit Werkje is geschreven, om derwaarts vertrekkenden voor te lichten, om Onder-Officieren en Schutters, die bij te hopene ontbinding zouden resolveren naar *Indien* te gaan, te waarschuwen voor hunnen stap, om Ouders of Familien, Kinderen aldaar in dienst hebbende, bekend te maken met hunnen toestand, en eindelijk in het algemeen voor Liefhebbers.

Alom verzonden en te verkrijgen bij N. W. SCHMAL, Boekhandelaar te *Zierikzee*, deszelfs depôt bij den heer BOM op 't Water te *Amsterdam* en aan 't Postkantoor te *Voorburg.*

DE KUNST OM VUURWERKEN TE MAKEN.

Bij L. SCHIERBEEK, te *Leeuwarden*, is uitgegeven en alom verzonden:

De kunst om op eene gemakkelijke wijze allerlei soorten van VUURWERKEN *te maken.* Naar de derde Fransche uitgave. Met 10 platen, waarop eene menigte figuren, de prijs is 90 Cts.

* * * Ten voordeele der Betrekkingen van de ter verdediging des Vaderlands uitgetrokken Schutters der stad *Amsterdam*, wordt op heden uitgegeven bij ANTON CRAMER & C°. aldaar en is mede verkrijgbaar bij BROESE & C°. te *Breda*:

HANDLEIDING VOOR DE SCHUTTERIJEN, TWEEDE STUKJE, waarmede dit werkje kompleet is, door D. J. J. SERRURIER, Majoor bij de dienstdoende Schutterij en opgedragen aan den Wel-Edel Gestrengen Heer J. HODSHON, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw en Kolonel Kommandant der Schutterij te *Amsterdam*. . . . . Prijs f 1 : 00.
2 stukjes komplee*t*. . . . . » » 2 : 40.

* * * De Boekverkoopers VAN ARUM & COMP., op de Waal, voor de Kraansluis te *Amsterdam*, geven uit en hebben aan hunne Correspondenten verzonden:

I. Het THEE-SALET (*luimig gedicht*) door M. A. SOBELS, in gr. 8°. à 50 Cents.

Nog eenige weinige exemplaren zijn bij hen voorhanden van:

II. De NIEUWE RARIKIEK, vertoonende de weergalooze daden van den *fameuzen* DAINE en zoo veel andere *Belgische Helden* in de roemruchtige tien dagen trum curieus, in gr. 8°. à 40 Cents.

En debiteren zij met succes:

III. VERSPREIDE GEDICHTJES, *voor de welopgevoede Jeugd*, door P. HANAU VAN ARUM, kl. 8°. à 60 cents. — Gedichtjes, waarvan de *Vaderl. Letter-oefenaar* (1831 No. XV) *verscheiden eenen* VAN ALPHEN *waardig keurde*, en in het *Letterk. Magazijn* (1832 No. VIII) een en ander geoordeeld wordt, *door den welgevatten kindertoon, waarlijk* VAN ALPHEN, *dat groote voorbeeld van kinder-dichters, op zijde te streven.*

JAARBOEKJE VOOR HET KONINKLIJKE LEGER.

Tweede jaar 1833. Met een fraai Portret van Z. K. H. den Prins VAN ORANJE, Veldmaarschalk, en een gegraveerde titel en vignet. Prijs f 1,00.

De inteekening op dit belangrijk Jaarboekje, met eene buitengewone naauwkeurigheid op nieuw zamengesteld, staat open tot den laatsten Augustus en zal hetzelve in de maand October, naar volgorde der ontvangene aanvragen, worden afgeleverd. Deze Jaargang zal vermeerderd zijn met de verschillende vrijwillige Jager- en Artilleriekorpsen, de Naam- en Ranglijst der Officieren van Gezondheid, zoowel die der Ambulance en gedetacheerd bij de hospitalen als geplaatst bij het staande leger, de Kommandanten en Plaatsmajoors, de Magazijnmeesters der Artillerie, enz. enz.

Hetzelve zal niet in commissie worden verzonden.

De inteekening staat tevens bij de Uitgevers dezer open.

* * * Bij J. DE LANGE te *Deventer* is uitgekomen:

CATALOGUS BIBLIOTHECAE PUBLICAE Daventriensis, prijs f 1,80.

Over de NEDERLANDSCHE RIVIEREN en de middelen tot derzelver verbetering geschreven na de lezing van het rapport aan Zijne Majesteit den Koning, uitgebragt door de commissie tot onderzoek der beste Rivier afleidingen, ingesteld bij 's Konings Besluit van den 15 Maart 1821, n°. 105; gedrukt te *'sGravenhage* ter Algemeene Lands-drukkerij 1827. Door H. J. VAN DER WIJCK, prijs f 3.

TIENTAL LEEREDENEN van wijlen C. FRANSEN VAN ECK. Uitgegeven door A. VAN ECK, prijs f 2,20.

GESCHIEDENIS VAN ITALIE, van af den val van het Westersche Rijk tot aan den aanvang der oorlogen na de Fransche omwenteling. In twee deelen door GEORGE PERCEVAL. Uit het Engelsch vertaald. Tweede deel, tweede stuk, prijs f 3,10.

OPLEIDING tot de KENNIS der ALGEBRA met beredeneerde oplossingen ten dienste der Scholen. Door P. J. BAUDET, derde deel prijs f 0,75.

BLUMENLESE aus den besten prosaischen Schriftstellern und Dichtern der Deutschen. Bearbeitet von J. P. AREND, erstes bändchen, prijs f 1,10.

HOUTKOOPERS HANDBOEKJE ingerigt naar de Nederlandsche lengtemaat door J. A. HANSEN, prijs f 0,75.

NOSOLOGISCH THERAPEUTISCH ONDERZOEK naar den oorsprong en den aard, de toevallen, besmettelijkheid en behandeling van de thans in een gedeelte van Europa heerschende Epidemische CHOLERA MORBUS, door J. J. PENNINK, prijs f 1,00.

Te Breda, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.